

A 175. éves
MAGYARHONI FÖLDTANI
TÁRSULAT

HÍRLEVELE

2023.

január – február

Letölthető:

<http://foldtan.hu>

adószámunk:

19815833-2-41

A MAGYARHONI FÖLDTANI TÁRSULAT

2023. január–február havi hírlevele

SZERVEZETI ÉLET	
Főtitkári évköszöntő	4
A 175. éves Magyarhoni Földtani Társulat jubileumi programjainak tervezete	5
Felhívások gimnazisták számára	5
Rajzpályázat	6
A 2023-as Év ásványa, ősmaradványa és ásványkincse	7
PROGRAMOK IDŐRENDJÉN	
Február 10-11. MTA Geokémiai, Ásványtani és Közöttani Tudományos Bizottságának Nanoásványtani Albizottsága, MFT Ásványtan-Geokémiai Szakosztály és Agyagásványtani Szakosztály, Pannon Egyetem – 18. Téli Ásványtudományi Iskola - Veszprém	7
Február 20. Tudománytörténeti Szakosztály – előadóiülés – Budapest	7
Február 25-26. 14. MOM Sport Ásványbörze –interaktív ismeretterjesztő program – Budapest	8
BEHARANGOZÓ	
Május Madarak és fák napja, év fajai fesztivál	8
Május 18–20. 26. Magyar Őslénytani Vándorgyűlés –	8
EURÓPAI UNIÓS PROJEKTJEINK HÍREI	8

A TÁRSULAT KIEMELT TEVÉKENYSÉGEI 2023. ÉVBEN, ELŐZETES TERVEK

RENDEZVÉNYEK	tervezett időpont, helyszín
18. Téli Ásványtudományi Iskola:	február, Veszprém
173. Ünnepi Rendes Közgyűlés	március Budapest
27. Lurdy házi ásványbörze és GEO napok	április 14-16. Budapest
A Föld Napja	április
Ifjú Szakemberek Ankétja	március, Nagybörzsöny
Év fajai fesztivál	május, Budapest
Óslénytani Vándorgyűlés	május, Pécsvárad
Kárpát-medencei Összegytemi terepgyakorlat	augusztus, Balaton-felvidék
Közettani és Geokémiai Vándorgyűlés	szeptember
Geotóp napi ismeretterjesztő geotúrák http://geotopnap.hu	október
Földtani sokféleség napja	október 6.
Kókay terepi napok	október
175 éves a Magyarhoni Földtani Társulat – ünnepi előadóülés az Akadémián	november, Budapest
Földtudományos forgatag	november, Budapest
NosztalGEO	november
Az ásványtani, közettani és geokémiai felsőoktatási műhelyek éves találkozója 2023	november
KIEMELT PROJEKTEK– SZAKMAI TEVÉKENYSÉGEK	
Év ásványa, Év ősmaradványa Év ásványkincse ismeretterjesztő programsorozat, Juhász Árpád geológus szakkör	
Projekt az EFG keretében: ROBOMINERS, CROWD THERMAL, CRM GEOTHERMAL, REFLECT	

FŐTITKÁRI ÉVKÖSZÖNTŐ

Kedves Tagtársak!

Most, az év vége közeledtével, a közelgő ünnepek békés, meghitt hangulatának ígéretével a szívünkben próbáljuk elfelejteni az elmúlt év nehézségeit és koncentráljunk csak az örömteli eseményekre: a számos sikeres szakmai és ismeretterjesztő rendezvényünkre. A Társulat méltán népszerű vándorgyűlésére, melyet idén is társegyesületünkkel, a Magyar Geofizikusok Egyesületével közösen rendeztünk meg, vagy az idén újra személyes részvétellel zajló Földtudományos Forgatra. Szakosztályaink, területi szervezeteink, mint minden évben, 2022-ben is számos izgalmas programot, konferenciát, előadóülést, hazai és külföldi terepbejárást szerveztek. Köszönet minden szervezőnek, résztvevőnek, előadónak az önzetlen munkájáért.

Az előttünk álló 2023. év kiemelt jelentőségű lesz Társulatunk életében: hazánk egyik legrégebbi szakmai szervezete ugyanis jövőre ünnepli alapításának 175. évfordulóját. Mind az elnökség, mind szakosztályaink, területi szervezeteink színes programokkal, izgalmas terepbejárásokkal várják az érdeklődőket a szakmai berkeken belülről és szakmánk határain túlról is. Mivel Társulatunk sikeres tevékenysége, szakmánk és eredményeink minél szélesebb körben való megismertetése alapvetően tagságunk aktivitásán múlik – amelyre a jövőben valószínűleg még nagyobb szükség lesz – ezért kérem, hogy minél többen vegyenek részt a Társulat munkájában, akár szervezőként, akár a programjaink résztvevőjeként. Hogy ezáltal is megvalósuljon a cél, amelyért elődeink 175 évvel ezelőtt összefogtak: „az országnak minden részeiben való földismeibányászati megvizsgálata avégett, hogy mindennemű hasznavehető ásványok, főleg kőszén, tőzeg, nemes és nemtelen ércek, aranyos homok, építészeti, szobrászati, könyomati kövek, vízépítészeti mészkő, különféle savak stb. felfedeztessenek és hasznok vétessék.”

Kívánok a Társulat minden tagjának jó egészséget, békés, boldog Karácsonyt és sikerekben, nevetésben gazdag új esztendőt!

Jó szerencsét!

Babinszki Edit

főtitkár

**Magyarhoni Földtani Társulat alapításának
175. évfordulója alkalmából
tervezett rendezvények, programok**

Központi események, rendezvények, írások

- Ünnepi Közgyűlés márciusban a Stefánia úton
- Ünnepség Vidéfalván, a Társulat alapításának helyszínén
- Kirándulás és előadás a Nógrádi Geopark területén Prakfalvi Péter vezetésével
- Ünnepi előadóülés az Akadémián – ősz
- A Magyarhoni Földtani Társulat utolsó 25 éve – cikk a Földtani Közlönyben Brezsnayánszky Károly tollából
- Ismeretterjesztő cikkek megjelentetése Babinszki Edit koordinálásával
- 175 éves a Társulat: stand, előadások a Lelkes Ásványbörzéken
- A 175 éves Társulat a világhálón és a közösségi média felületeken, nyitás a fiatalok felé: Facebook, Tiktok, Budapest atlasz applikáció a Digitális vándor alkalmazással, Minecraft c. játékban földtani modell építése, stb.

Szakosztályok / területi szervezetek ülései, programjai

A ***Szakosztályok és területi szervezetek*** a korábbi években megszokott rendezvényeik, előadóüléseik keretében emlékeznek meg az évfordulóról.

A programok időpontjait később tesszük közzé.

A programokat szervező adhoc bizottság vezetője: Babinszki Edit

Felhívások középiskolások számára

Közösségi szolgálat

A középiskolai tanulmányok során kötelező 60 órát közösségi szolgálattal tölteni. A Magyarhoni Földtani Társulat közhasznú civil szervezetként már eddig is több iskolával szerződött és továbbra is örömmel fogadjuk a diákokat.

Ízelítő a lehetséges feladatokból:

- Instagram profil létrehozása, instagram tartalmak készítése
- Interaktív ismeretterjesztő rendezvények lebonyolításában részvétel az online marketingtől az ásványtani és őslénytani bemutató anyagok előkészítésén keresztül a helyszíni ismeretterjesztésig
- Digitalizálás
- Terepi rendezvények lebonyolításának segítése

Juhász Árpád geológus szakkör

Februártól folytatjuk a Juhász Árpád geológus szakkört, amire ismét lehet jelentkezni az mft@mft.t-onle.hu e-mail címen. A szakköri alkalmakon a részvétel ingyenes, a külső helyszínek belépő jegyeit is a Társulat állja, így a résztvevők száma limitált. Kérjük ezért, hogy a földtudományok iránt valóban érdeklődő diákok jelentkezzenek.

A tavaszi félév tervezett témái:

- Az ammoniteszek különös világa (interaktív előadás, előadó Főzy István)
- Kirándulás a Pálvölgyi barlangban (túravezető Vincze Péter)
- Bevezetés a gerinces őslénytan gyakorlatába (előadó Magyar János)
- Közös látogatás a Jókai kertben a Madarak és fák napja alkalmából

A programváltoztatás jogát a diákok érdeklődésének függvényében fenntartjuk.

Rajzpályázat

Év ásványa, ősmaradványa

Az Év ásványa és Év ősmaradványa program digitális rajzpályázatot hirdet általános iskolások és óvodások számára „**Kezdedben a múlt 2022**” címmel, a 2022-es év nyerteseiről, akik 2023-ban is velünk maradnak.

A pályázatra a MAGNETIT és az ÓRIÁSSZARVAS rajzos megjelenítését várjuk, külön-külön, vagy akár egyben.

Beadási határidő: **2023. január 30.**

A pályázat fővédnöke: Dr. Juhász Árpád geológus

A pályázat korcsoportjai:

- Óvodás
- 1-2. osztály
- 3-4. osztály
- 5-6. osztály
- 7-8. osztály

Megvalósítás: bármilyen technikával

Jelentkezés: A jelentkezési lapot elektronikusan kérjük kitölteni a <https://evasvanya.hu/> oldalon.

Egyéb fontos információk:

A rajzokat a jelentkezési lap kitöltésekor kérjük feltölteni kép formátumban. (pl.: JPG, PNG, TIF...). Ezek a képek fognak felkerülni a digitális kiállításba, így jó minőségű képeket várunk, ha lehet szkennelve.

A fájl nevében kérjük feltüntetni a gyerek nevét, korosztályát és városát ékezetek nélkül (pl.: kiss_pista_bela_7-8_bekescsaba)

A képhez néhány soros/mondatos leírást várunk, amelyből kiderül, hogy mit ábrázol az alkotás.

A pályaművek elbírálásának szempontjai:

- Művészi érték/technikai kivitelezés
 - Témaválasztás/ötlet
 - Háttérismeret megjelenítése az alkotásban
-

Eredményhirdetés

Év ásványa, ősmaradványa, ásványkincse

A Magyarhoni Földtani Társulat Év ásványa, Év ősmaradványa programjának 2023-as választásán nagy fölénnyel nyertek a befutók, az **antimonit** mögött a csillám-csoport és a goethit végzett, míg a **borostyánkő** egy tengeri sünt (*Clypeaster*) és a páfrányfenyőt (*Ginkgoites*) utasította maga mögé. Az Év ásványkincse szavazás nyertese a **bazalt** lett.

PROGRAMOK IDŐRENDJÉN

2023. február 10-11. (péntek-szombat)

Veszprém, Pannon Egyetem, Konferenciaközpont.

MTA GEOKÉMIAI, ÁSVÁNYTANI ÉS KÖZETTANI TUDOMÁNYOS
BIZOTTSÁGÁNAK NANOÁSVÁNYTANI ALBIZOTTSÁGA, MFT ÁSVÁNYTAN-
GEOKÉMIAI SZAKOSZTÁLY ÉS AGYAGÁSVÁNYTANI SZAKOSZTÁLY, PANNON
EGYETEM

18. Téli Ásványtudományi Iskola: újdonságok az ásványtani kutatóműhelyekből

A Téli Ásványtudományi Iskola a tágabb értelemben vett ásványtani szakterület kutatóinak találkozója, melyen meghívott, áttekintő jellegű előadások, és a résztvevők legújabb kutatási eredményeit bemutató rövidebb beszámolók hangzanak el.

A két legutóbbi, távkapcsolattal lebonyolított iskola után idén ismét személyes részvétellel tartjuk a rendezvényt, ezúttal Veszprémben, a Pannon Egyetemen. Ebben az évben nincs megszabott tematika, várjuk az ásványokkal kapcsolatos legújabb eredményeket.

Az iskola látogatása ingyenes, de előzetes regisztrációhoz kötött, a rendezvény honlapján: <http://mposfai.hu/TAI/tai.htm>. Ugyanitt elérhető a folyamatosan frissülő program, és várjuk az előadásjavaslatokat. Szokás szerint a programba körülbelül 20 előadás fér (15-15 perc).

Február 20. (hétfő) 14.00 óra

MFT Titkárság, 1015 Budapest, Csalogány u.12. I. em.
TUDOMÁNYTÖRTÉNETI SZAKOSZTÁLY

Előadóülés

Kordos László: Földváry Z. Gábor és az Ausztráliában 30 évvel ezelőtt megjelent *Geology of the Carpathian Region* c. könyve

Papp Péter: Dobos Irma és Scheuer Gyula hidrogeokémiai könyvsorozata

Február 25-26. (szombat-vasárnap)

MOM Sport, Budapest

Ásványbörze és interaktív geojátszóház

Lelkes András börszékjén földtudományi játszóházzal, interaktív programokkal várják az érdeklődőket. Bemutatkozik az Év ásványa, ősmaradványa, a fluoreszcencia jelenségével is ismerkedhetnek a látogatók.

BEHARANGOZÓ

Május

Madarak és Fák Napja és az Év Fajai Fesztivál

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület és a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság sok szeretettel várja a természetbarát érdeklődőket ingyenes rendezvényére Madarak és Fák Napja alkalmából, a Költő utca 21. (1121 Budapest) szám alatt található Jókai-kertben. A látogatók játszva és szórakozva szerezhettek új ismereteket a madarak és a fák világáról. Az ünnephez 2018-tól csatlakozott az Év Fajai Fesztivál, aminek keretein belül az MFT Év ásványa és Év ősmaradványa programjai is bemutatkozhatnak.

Május 18–20. (csütörtök–szombat)

Pécsvárad

26. Magyar Őslénytani Vándorgyűlés

Pécsváradon, az István Király Szállóban rendezzük meg az Őslénytani Vándorgyűlést, a részleteket később közöljük.

EURÓPAI UNIÓS PROJEKTJEINK HÍREI

AZ ENGIE PROJEKT A 2022. ÉV VÉGÉN ZÁRULT

A három évig futó [ENGIE projekt](#) (Encouraging Girls to Study Geosciences and Engineering) 2022. december végén zárult. A projekt az Európai Unió EIT RawMaterials szervezete támogatásában valósult meg. A projekt célja a középiskolás fiatalok, elsősorban a lányok figyelmének felkeltése volt a földtudományok és a kapcsolódó mérnöki tudományok iránt, és így a nemek közötti egyensúly javítása ezeken a szakterületeken. A projekt megvalósításában 21 országból 25 partner részt, európai szinten összehangolt rendezvényekkel, eseményekkel, figyelemfelkeltő akciókkal. A projekt keretében létrejött egy moduláris jellegű [módszertani kurzus](#) is, amely középiskolás tanárok számára nyújt segítséget ahhoz, hogy a földtudományokat érdekes és vonzó módon taníthassák. A kurzus anyagai regisztráció után szabadon hozzáférhetők a projekt zárását követően is. A projekt zárókonferenciája 2022. októberében, Brüsszelben zajlott, a konferencia előadásai a módszertani kurzus egyik moduljaként elérhetők.

H2020 PROJEKTJEINK LEGÚJABB HÍREI

ROBOMINERS Projekt

A projekt célja olyan bioinspirált robot létrehozása, amely alkalmas arra, hogy kisméretű, nehezen megközelíthető érctelepekben kutatást, illetve bányászati tevékenységet végezzen.

– A ROBOMINERS projekt legújabb kisfilmjét itt lehet megtekinteni:

https://www.youtube.com/watch?v=Gdn3_knwRf4

– Az [EGU2023](#) (European Geosciences Union) következő ülésére (Bécs és online, 2023. április 23-28.) a ROBOMINERS partnerei tudományos előadásokat várnak a következő témában "A jövő bányászata: új trendek és technológiai fejlesztések a bányászati feltárásban és kitermelésben"

A nyersanyagok feltárása és bányászata terén a kutatás és az innováció egyre inkább az ásványkincsek kitermelése és feltárása környezeti lábnyomának csökkentésére összpontosít. A robotizált autonóm feltáró és bányászteszkek, lehetővé teszik a nem gazdaságos lelőhelyek feltárását és kitermelését.

A fenti szekcióba szóbeli és poszter előadásokat is várnak 2023. január 10-ig. Az absztraktok benyújtásának tudnivalóit [itt találják](#).

– A projekt partnerek vezetőinek bemutatkozását és a projektben való tevékenységüket itt lehet megtekinteni: <https://www.youtube.com/hashtag/weatrobominers>

A ROBOMINERS projekt keretében megjelent publikációkról [itt tájékozódhatnak](#).

A projekt legfrissebb [híreit itt olvashatják](#).

CROWD THERMAL Projekt

A Horizont 2020 keretprogram által finanszírozott CROWD THERMAL projekt megnyitotta alapvető szolgáltatásainak tárházát a polgári közösségek, a geotermikus projektek fejlesztői és a helyi hatóságok számára abból a célból, hogy elősegítse a polgárok bevonását a geotermikus projektek fejlesztésébe/ finanszírozásába.

– A CROWD THERMAL projekt 2022. december 14-én tartja legújabb webinarját: „CROWD THERMAL Services: An introduction for communities and local authorities” címmel

Az ingyenes programra regisztrálni kell! Részletes információt [itt találnak](#).

– A CROWD THERMAL projekt záró konferenciáját az Európai Geotermikus Kongresszus kísérő rendezvényeként tartották október 20-án Berlinben. Címe: Bringing Geothermal heating and cooling networks closer to the people volt. A konferencián a projektcsoport a közösségi finanszírozású geotermikus projektek társadalmi, környezeti, pénzügyi és kockázatcsökkentési szempontjaival foglalkozó tanulmányokat mutatott be.

– a projekt tájékoztatóit a magyar, izlandi és spanyol esettanulmányokról itt lehet megtekinteni:

<https://www.crowdthermalproject.eu/factsheets/>

– a projekt [legújabb tájékoztató videóját itt érhetik el](#).

– CROWD THERMAL projekt legfrissebb tájékoztatóit itt érhetik el:

<https://www.crowdthermalproject.eu/factsheets/>

– A projekt **legfrissebb híreit itt olvashatják**.

– A projekt **magyar** vonatkozásait [itt olvashatják](#).

REFLECT Projekt

– A REFLECT projekt főbb eredményeit 2022. október 19-én Berlinben, az Európai Geotermikus Kongresszus kísérő rendezvényeként megrendezésre került záró konferencián mutatták be.

Az itt bemutatott eredmények lehetővé teszik a geotermikus energiaforrások üzemeltetői számára, hogy

- jelentősen növeljék a technológia teljesítményét és csökkentsék a karbantartási költségeket vagy az állásidőt
 - csökkenthetik az üzemeltetési költségeket és növelhetik a gazdaságos geotermikus projektek számát.
- A konferencia anyagai már elérhetők: <https://www.reflect-h2020.eu/2022/10/24/reflect-final-conference/>
- A projekt harmadik hírlevelét itt lehet elérni: <https://www.reflect-h2020.eu/2022/06/08/third-edition-of-the-reflect-newsletter-published/>
 - a Projekt legújabb tudományos eredményeit itt lehet megtekinteni: <https://www.reflect-h2020.eu/scientific-publications/>
 - A REFLECT kutatásait és kísérleteinek eredményeit közösségi médiákon is figyelemmel kísérhetik: **Twitter:** https://twitter.com/reflect_h2020, **LinkedIn:** <https://www.linkedin.com/showcase/reflect-project>
 - A projekt legfrissebb híreit [itt olvashatják](#).
-

CRM Geothermal Projekt

(Raw materials from geothermal fluids: occurrence, enrichment, extraction)

A 2022. év május 1-én indult 48 hónapra kiterjedő projektet, amelyet az Európai Bizottság finanszírozza. Témája: az ásványi nyersanyagok kitermelése és a geotermikus– a földből származó, a nap 24 órájában rendelkezésre álló – megújuló energia kombinált kitermelésének kutatása.

A geotermikus tárolókból történő hő- és ásványi anyagok kombinált kinyerése számos előnnyel jár:

- a beruházások megtérülésének maximalizálása
- a környezeti hatások minimalizálása
- elkerülhető további termőföldterületek művelésből kiemelése
- nem hagy bányászati nyomot
- közel nulla a szén-dioxid-kibocsátás

A projektről megjelent brossurát [itt lehet letölteni](#).

A projekt legújabb híreit [itt olvashatják!](#)

Magyarhoni Földtani Társulat Hírlevelét szerkesztette:

Dr. Bodor Emese Réka

A megjelentetni kívánt anyagokat kérjük e-mailen, word formátumban küldjék el az alábbi címre:

mft@mft.t-online.hu

A küldött anyagokat minden esetben visszaigazoljuk, az igazolás elmaradása esetén kérjük, szíveskedjék a kapcsolatot más módon is felvenni!

Magyarhoni Földtani Társulat

H-1015 Budapest, Csalogány u. 12. 1. em. 1.

H-1255 Budapest, Pf. 61.

Tel/Fax: 201-9129, Mobil: 06 20 4948 449

e-mail: mft@mft.t-online.hu

Félfogadás: hétfő, szerda 8.00–17.30, péntek 8.00–13.30, az ettől eltérő időpontú érkezést kérjük, előre jelezzék!